

ด้วยเหตุผลที่กล่าว

กระทรวงสาธารณสุขจึงไม่ควรเห็นด้วยที่จะให้แยก

การควบคุมอาหารนำเข้าไปดำเนินการภายใต้

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

เพราะขัดกับหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็ง

ของระบบงานควบคุมความปลอดภัยของอาหาร

เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศ จึงเสนอให้ระงับร่าง

พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ....."

มองรอบด้านร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

บรรณาธิการ

คณะทำงานวิชาการศูนย์วิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

ประสานงาน

สุกัญญา พวงมณี

พิมพ์ครั้งที่ ๑

สิงหาคม ๒๕๖๐

จัดพิมพ์และเผยแพร่

ศูนย์วิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.)

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

โทร.๐-๒๒๑๘-๘๔๔๕ โทรสาร ๐-๒๒๕๑-๓๕๓๑

<http://www.thaihealthconsumer.org>

e-mail: consumer_sss@yahoo.com

สนับสนุน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สารบัญ

ความเป็นมา	๗
วัตถุประสงค์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอปรับร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร	๙
เนื้อหาการแก้ไขพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร และพระราชบัญญัติอาหารตามข้อเสนอ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสังเขป	๑๑
มองรอบด้านการปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร	๑๒
บทสรุปและข้อเสนอ	๑๗
ภาคผนวกที่ ๑	๒๐
ร่างแก้ไข พระราชบัญญัติ มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๑
ร่างแก้ไข พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒	๔๕
ภาคผนวกที่ ๒	๖๒
พิกัดอาหาร ๑ - ๒๔	๖๓

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.อาหาร ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับสินค้าอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ

หลักการสำคัญของการผลิตอาหารตามมาตรฐานสากลคือมุ่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย (Safe quality food) ทั้งนี้ผู้บริโภคร่วมครอบคลุมทั้งผู้บริโภคในประเทศและต่างประเทศ โดยผู้บริโภคชาวต่างประเทศย่อมหมายความรวมทั้งผู้บริโภคในประเทศที่เราส่งสินค้าไปจำหน่าย และชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาพำนักอาศัย หรือเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งระยะสั้น และระยะยาว

แน่นอนว่าในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อมุ่งคุ้มครองผู้บริโภคนั้นผู้มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องไม่สร้างอุปสรรคหรือทำให้ผู้ประกอบการอ่อนแอ ไม่สามารถแข่งขันกันเอง หรือแข่งขันกับต่างประเทศตรงกันข้ามต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้สูงขึ้นๆ ด้วย

ในการที่จะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้มแข็งนั้น หลักการสำคัญคือต้องเป็นการสร้างความเข้มแข็งอย่างแท้จริง มิใช่มุ่งช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาบางอย่างแต่กลับทำให้เกิดความอ่อนแอในระยะยาว

การมุ่งกระทำ เพื่อประโยชน์ทางการค้าเฉพาะหน้า โดยย่อหย่อนเรื่องความปลอดภัยมีบทเรียนที่ทั่วโลกรับรู้มาแล้วกรณีโรควัวบ้าที่สหราชอาณาจักร ยอมแก้มโนทัศน์ให้ผลประโยชน์ทางการค้าเข้าครอบงำโดยโอนหน้าที่การควบคุมความปลอดภัยและคุณภาพอาหาร ไปให้อยู่ในความดูแลของหน่วยงานที่มุ่งส่งเสริมการค้าจนทำให้เกิดการปกปิด เมื่อเริ่มมีสัญญาณอันตรายของการระบาดของโรควัวบ้า ปล่อยให้ผลประโยชน์ทางการค้าเข้าครอบงำ จนการแพร่ระบาดของโรครุนแรงกว้างขวางยากแก่การควบคุมและสร้างความเสียหายให้แก่ทั้ง สหราชอาณาจักร และประชากรโลกมากมาย มหาศาลทำให้สหราชอาณาจักรสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและชื่อเสียงเหลือคณานับ

กรณีที่มีแรงบีบทางการค้าจนทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องย่อหย่อนในเรื่องสินค้าอาหารส่งออกในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นแล้ว เพราะทำให้มีสินค้าอาหาร ถูกประเทศเจริญแล้วเช่นอียูตีกลับ จำนวนมาก และไม่ทราบว่าสินค้าเหล่านั้น ถูกนำกลับมาจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคในประเทศมากน้อยเพียงใด

ความพยายามที่จะรื้อคืบถึงขั้นแก้ไขกฎหมายคือ พ.ร.บ.อาหารให้มุ่งตอบสนองแต่ผลประโยชน์ทางการค้าเป็นหลัก คือ การตั้งต้นของการเดินไปสู่หุบเหว จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้มีมโนธรรมสำนึกรักชาติ รักประเทศอย่างแท้จริงจะต้องไม่สยบยอม สำหรับผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงถ้ายอมแก่อำนาจครอบงำ โดยโลกจริตของตนก็ดีของผู้อื่นก็ดีท่านกำลังสร้างบาปกรรมให้แก่ประเทศชาติและมนุษยชาติ และบาปกรรมนี้ก็จะสนองท่านไม่ช้าก็เร็ว

นายแพทย์วิรัช โชควิวัฒน์
อดีตนายกอธิการคณะกรรมการอาหารและยา

มองรอบด้านการปรับแก้โครงสร้างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

๑.ความเป็นมา

๑.๑ สถานการณ์ปัจจุบัน

การควบคุมอาหารของกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปัจจุบันเป็นอย่างไร

กระทรวงสาธารณสุข กำกับดูแลคุณภาพหรือมาตรฐาน และความปลอดภัยของอาหารทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้าเพื่อจำหน่ายเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการเป็น ๒ ส่วน คือ

- การควบคุมก่อนออกสู่ตลาด (Pre-Marketing Control) ทั้งสถานที่ (สถานที่ผลิต หรือสถานที่นำเข้า) ผลิตภัณฑ์ และโฆษณา

- การควบคุมหลังออกสู่ตลาด (Post-Marketing Control) โดยสุ่มตรวจ ณ สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า และสถานที่จำหน่าย หากพบการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องจะมีการดำเนินการตามกฎหมาย เช่น สั่งให้แก้ไขสถานที่ สั่งงดผลิตหรืองดนำเข้า เปรียบเทียบปรับกรณีเป็นอาหารผิดมาตรฐาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มุ่งเน้นการกำกับดูแลต้นน้ำได้แก่ สินค้าเกษตร ทั้งการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการประมง รวมถึงการกำกับดูแลอาหารส่งออก กำกับดูแลโดยจำแนกตามชนิดของสินค้า และมีกฎหมายกำกับดูแลเป็นการเฉพาะ เช่น

กรมวิชาการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับพืช โดยศึกษา วิจัยและพัฒนาพืช เครื่องจักรกลการเกษตร และปัจจัยการผลิต ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ รับรองมาตรฐานสินค้าพืช รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุการเกษตร ผลผลิต และผลิตภัณฑ์พืช

กรมประมง ส่งเสริมและผลักดันให้มีการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำอย่างมีประสิทธิภาพในการผลิตทุกระดับส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการผลิตสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ตลอดห่วงโซ่การผลิตให้ได้รับมาตรฐานของไทยและสากลรวมทั้งกำกับและควบคุมการจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ

กรมปศุสัตว์ มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางและนโยบาย การควบคุม การกำกับ การส่งเสริม การวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

ในส่วนของพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้อำนาจสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ดำเนินการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารทั้งมาตรฐานทั่วไป และมาตรฐานบังคับ รับรองระบบงานผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน รวมทั้งเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานและกำหนดท่าทีของประเทศด้านมาตรฐานกับองค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ และร่วมเจรจาด้านเทคนิค สุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สำหรับสินค้าเกษตรและอาหาร

กลไกการทำงานการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหารภายใต้โครงสร้างของกระทรวงสาธารณสุข มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานจากส่วนกลาง (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค กรมอนามัย) และส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ร.พ.ส.ต) นอกจากนี้มีด้านอาหารและยา ๔๔ แห่ง

ส่วนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้น แต่ละกรมจะมีหน่วยงานในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง ด่านตรวจโรคพืช ๔๘ แห่ง ด่านตรวจโรคสัตว์น้ำ ๒๕ แห่ง และด่านกักกันสัตว์ ๔๖ แห่ง

๑.๒ ข้อเสนอของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพนำเข้า-ส่งออก

การประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาผลผลิตทางการเกษตร ในคณะกรรมการการเกษตรฯ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘ พิจารณาประเด็นปัญหาการส่งออกผลไม้ไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน และปัญหาช่องว่าง และความซ้ำซ้อนของการตรวจสอบอาหารนำเข้า-ส่งออก

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ มีคำสั่งที่ ๑๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ แต่งตั้ง “คณะทำงานจัดทำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบการนำเข้า - ส่งออกสินค้าเกษตร” เพื่อจัดทำแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำเข้า - ส่งออก โดยคณะทำงานฯ เสนอแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ ให้ อย. มอบอำนาจการตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหาร ณ ด่านนำเข้าจำนวน ๗ กลุ่ม ให้แก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้การตรวจสอบ ณ ด่านนำเข้า เป็นแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว

๑.๒.๒ ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร และพระราชบัญญัติอาหาร เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจในการต่อรองกับประเทศคู่ค้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาสินค้าส่งออกที่ถูกตีคืนซึ่งต้องรอผลการพิจารณาจากคณะกรรมการอาหาร และ

ลดภาระของผู้ประกอบการที่ต้องติดต่อ ๒ หน่วยงาน

๑.๓ การถ่ายโอนภารกิจการตรวจสอบอาหารนำเข้าที่ยังไม่ผ่านการแปรรูป ณ ด่าน แก่กระทรวงเกษตรฯ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข อนุมัติหลักการในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามบันทึกกระทรวงสาธารณสุขที่ สธ ๑๐๑๐.๔/๔๙๖ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ให้มีการถ่ายโอนภารกิจการตรวจสอบอาหารนำเข้าที่ยังไม่ผ่านการแปรรูป ณ ด่าน แก่กระทรวงเกษตรฯ แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ โดยต้องมีการประเมินผลการทำงานในระยะที่ ๑ ก่อนการถ่ายโอนในระยะที่ ๒ และให้เสนอแนวทางการปรับแก้ไขกฎหมายแก่คณะกรรมการด้านการบริหารจัดการ ภายใต้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติพิจารณาความเหมาะสม

ออกประกาศถ่ายโอนภารกิจการตรวจสอบสินค้านำเข้า ๗ พิกัด (เช่น เนื้อสัตว์สด สัตว์น้ำสด) ให้กระทรวงเกษตรฯ เริ่มดำเนินการ ๑ เมษายน ๒๕๕๙

๑.๔ มติคณะรัฐมนตรีต่อข้อเสนอของคณะกรรมการเกษตรและสหกรณ์

วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ดำเนินการตามข้อเสนอ ของคณะกรรมการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑.๔.๑ ให้กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการคลัง ดำเนินการร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจการตรวจสอบการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มเติมตามข้อเสนอของคณะกรรมการฯ

๑.๔.๒ ให้กระทรวงเกษตรฯ เตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ รวมทั้งจัดระบบบริหารงานภายในเพื่อรองรับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนอย่างเต็มรูปแบบ

๑.๔.๓ ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหลัก ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและกำกับดูแลการนำเข้า – ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร

๒.วัตถุประสงค์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอปรับร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้กลไกของการควบคุมอาหารนำเข้า-ส่งออกบางส่วนได้แก่ การออกใบอนุญาตนำเข้า การกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการนำเข้า และการตรวจสอบอาหารนำเข้า อยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวคือร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. แม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะถ่ายโอนภารกิจการตรวจสอบสินค้านำเข้าซึ่งเป็นอาหารบางรายการให้แก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วเนื่องจากยังมี

ข้อจำกัดในการดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่สำคัญดังนี้

๒.๑ เพิ่มอำนาจในการเจรจาต่อรองกับประเทศคู่ค้าในการเปิดตลาด หรือเจรจาแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้า

๒.๒ แก้ปัญหาสินค้าส่งออกที่ถูกตีกลับต้องถูกตรวจสอบซ้ำ และใช้เวลานาน

๒.๓ แก้ปัญหาสินค้านำเข้าต้องถูกตรวจสอบจากทั้ง ๒ หน่วยงานทำให้เป็นภาระของผู้ประกอบการ

๒.๔ แก้ปัญหาเนื่องจากอัตรากำลังและงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุขสำหรับการตรวจสอบอาหารนำเข้ามีจำกัด

หมายเหตุ รายงานการพิจารณาศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร ภายใต้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ การถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบความปลอดภัยอาหารนำเข้าบางสินค้ามายังกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้น ยังคงเป็นการดำเนินการภายใต้กฎหมายปัจจุบัน (พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒) ซึ่งยังไม่มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับภารกิจใหม่ จึงยังมีข้อจำกัดต่างๆ ที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ครบถ้วน และยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องได้อย่างเต็มที่ เช่น **ประการแรก** การขออนุญาตนำเข้าหรือกรณีที่ผลการตรวจสอบไม่ผ่านมาตรฐานอาหารที่กำหนด สินค้านั้นจะต้องถูกกักไว้อีกระยะเวลาหนึ่ง จนกว่าจะมีการประชุมคณะกรรมการอาหาร จึงจะสามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสินค้านั้นได้ เช่น ทำลาย หรือให้นำไป Re-process ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอื่น เนื่องจากยังคงเป็นอำนาจของคณะกรรมการอาหารในการพิจารณาตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ **ประการที่สอง** การดำเนินการตามมาตรการระยะสั้นนี้เป็นเพียงการถ่ายโอนภารกิจเท่านั้น ยังไม่ได้ถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ควบคุมกฎหมาย ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงยังไม่มีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขวิธีการตรวจสอบ รวมทั้งยังไม่มีอำนาจในการอนุญาตนำเข้า ดังนั้น จึงไม่มีอำนาจที่จะให้คุณให้โทษแก่ประเทศคู่ค้าที่ส่งสินค้ามายังไทยได้ ซึ่งส่งผลให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลการตรวจสอบส่งสินค้าเกษตรและอาหาร ยังไม่มีอำนาจในการเจรจาต่อรองกับประเทศคู่ค้าในการเปิดตลาด หรือเจรจาแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้า ประเทศไทยจึงยังคงอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบประเทศคู่ค้าทางด้านอำนาจในการเจรจาต่อรองต่อไป รวมทั้งเป็นข้อจำกัดในการจัดทำความตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Agreement-MRA) ซึ่งเป็นความตกลงที่เสนอให้ประเทศคู่ค้าแต่ละฝ่ายยอมรับมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบคุณภาพสินค้าของกันและกันในการทำการค้าระหว่างประเทศ โดยไม่ต้องตรวจสอบหรือรับรองซ้ำอีก การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหารที่นำเข้าและส่งออกอย่างชัดเจน ระหว่างกระทรวง

เกษตรและสหกรณ์กับกระทรวงสาธารณสุข จึงเป็นข้อจำกัดในการทำ MRA กับประเทศคู่ค้าไปโดยปริยาย เนื่องจากประเทศคู่ค้าส่วนใหญ่ต้องทำ MRA ให้ครอบคลุมทั้งการนำเข้า และการส่งออก มากกว่าการทำ MRA เพียงด้านเดียว **ประการที่สาม** การแยกสินค้ากันรับผิดชอบที่ชัดเจนเป็นการแก้ปัญหาได้เพียงบางส่วน เพราะยังคงเป็นการดำเนินการที่ไม่ครบสมบูรณ์ของระบบการตรวจสอบการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความสับสนให้กับผู้ประกอบการ กล่าวคือ ในมาตรการระยะสั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะดูแลตรวจสอบความปลอดภัยอาหารของสินค้าประเภทวัตถุดิบ กระทรวงสาธารณสุข ดูแลสินค้าประเภทอาหารแปรรูป ซึ่งผู้ประกอบการมีภาระต้องตรวจสอบว่าสินค้านำเข้านั้นอยู่ภายใต้กำกับดูแลของหน่วยงานใด และในกรณีที่ผู้ประกอบการนำเข้าสินค้าทั้งสองประเภท คือ ทั้งสินค้าที่เป็นวัตถุดิบและสินค้าแปรรูป ผู้ประกอบการยังคงต้องติดต่อหน่วยงาน ๒ หน่วยงานเพื่อรับการตรวจสอบความปลอดภัยก่อนนำเข้า

๓. เนื้อหาการแก้ไขพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรและพระราชบัญญัติอาหารตามข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสังเขป

๓.๑ การขอใบอนุญาตสถานที่นำเข้าอาหารตามพิกัด ๑-๒๔ (อาหารสดและแปรรูป) อยู่ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. แต่ให้การขออนุญาตผลิตภัณฑ์อาหารทั้งหมด อยู่ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.

๓.๒ การตรวจสอบอาหารนำเข้าและส่งออก อยู่ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ส่วนการตรวจสอบอาหารภายในประเทศอยู่ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. โดยมีประเด็นสำคัญที่ปรับแก้ในร่าง พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร ดังนี้

๓.๒.๑ ปรับแก้ไขนิยามและขอบข่ายเพื่อให้การนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารตามรหัสพิกัดที่ ๑-๒๔ ให้อยู่ภายใต้การควบคุมตามร่าง พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร และให้การควบคุมวัตถุเจือปนอาหาร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และอาหารทางการแพทย์อยู่ภายใต้ร่าง พ.ร.บ.อาหาร

๓.๒.๒ ปรับแก้ไขกฎหมายให้การอนุญาตสถานที่นำเข้าอาหารตามพิกัด ๑-๒๔ อยู่ภายใต้ร่าง พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร โดยให้การจดทะเบียนผลิตภัณฑ์อาหารตามพิกัดดังกล่าวรวมทั้งการเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายในท้องตลาดยังคงดำเนินการโดยกระทรวงสาธารณสุข

๓.๒.๓ ยกบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมอาหาร คือ อาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอม อาหารผิดมาตรฐาน และอาหารอื่นที่กำหนดตาม พ.ร.บ.อาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาไว้ในร่าง พ.ร.บ. มาตรฐานสินค้าเกษตร

๓.๒.๔ เพิ่มเติมอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการนำเข้าและส่งออกอาหาร และการตรวจสอบอาหารนำเข้าและส่งออก ให้อยู่ภายใต้ร่าง พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.

ทั้งนี้รายละเอียดตามภาคผนวก ๑

สรุปข้อเสนอการปรับปรุง พ.ร.บ. เกี่ยวกับอาหาร ทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญคือการเปลี่ยนผู้ควบคุมอาหารนำเข้าพิกัด ๑ - ๒๔ (ภาคผนวก ๒) (๑. กิจกรรมการอนุญาตสถานที่นำเข้า ๒.การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการนำเข้าและส่งออกอาหาร และ ๓.การตรวจสอบอาหารนำเข้าและส่งออก สำหรับอาหารทั้งหมดยกเว้นอาหารทางการแพทย์ วัตถุเจือปนอาหาร และผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร) จากกระทรวงสาธารณสุขไปเป็นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเพิ่มอำนาจในการเจรจาต่อรองทางการค้ากับต่างประเทศ แต่ ยังคงเรื่อง ๑.การอนุญาตสถานที่ผลิตอาหารทั้งหมด ๒.การอนุญาตสถานที่ผลิตอาหารยกเว้นพิกัด ๑ - ๒๔ ๓.การอนุญาตผลิตภัณฑ์อาหารทั้งหมดทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ๔.การเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์จำหน่ายในประเทศทั้งหมด ๕.การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารทุกประเภทที่จำหน่ายในประเทศให้เป็นการดำเนินการของกระทรวงสาธารณสุขเช่นเดิม

๔. มอกรอบด้านการปรับแก้โครงสร้างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

๔.๑ ความเหมาะสมของเจตนารมณ์การปรับแก้ร่าง พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตรมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ อันอาจส่งผลกระทบต่อระบบการคุ้มครองผู้บริโภค ดังนี้

(๑) การแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในการควบคุมความปลอดภัยอาหารนำเข้าเป็นสองหน่วยงานจะทำให้การจัดการปัญหาความปลอดภัยอาหารในภาวะฉุกเฉินมีข้อจำกัด เนื่องจากขาดเอกภาพของข้อมูลสำหรับการสอบย้อนกลับ และการเรียกคืน (Traceability and Recall) และความสามารถในการเชื่อมโยงประสานการปฏิบัติงานโดยตรง ระหว่างผู้บริหารงานสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ เพื่อดำเนินการมาตรการควบคุมได้อย่างรวดเร็วนอกจากนี้กรณีสินค้าส่งออกแล้วถูกตีกลับ หากไม่มีการควบคุมอย่างเข้มงวดในประเด็นด้านความปลอดภัยอาจส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับอาหารที่มีอันตรายปนเปื้อน หรืออาหารที่ไม่มีคุณภาพ

(๒) การกำกับดูแลอาหารนำเข้าต้องดำเนินการเหมือนกับอาหารที่ผลิตในประเทศ ดังนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่อยู่ประจำด่านจึงต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขทั้งการตรวจสอบชื่อและประเภทของอาหาร ข้อมูลบนฉลากอาหาร สูตรส่วนประกอบ รวมทั้งเอกสารรับรองต่างๆ รวมทั้งเทคนิควิธีการเก็บตัวอย่างก่อนปล่อยสินค้า ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังต้องลงทุนอีกมากมายทั้งในเรื่องอาคารสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ และการพัฒนาทักษะของบุคลากรให้มีองค์ความรู้และประสบการณ์เท่ากับเจ้าหน้าที่ประจำด่านของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

จากปัญหาการสินค้าเกษตรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่ง

ส่งออกไปแล้วถูกตีกลับมา ต้องยอมรับว่าสาเหตุของการถูกตีกลับมีหลายเหตุผลทั้งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของผู้บริโภค โดยกรณีที่ต้องนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการอาหารจะเฉพาะกรณีที่ถูกตีกลับในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยเท่านั้นกรณีสินค้าส่งออกแล้วถูกตีกลับ มีผลกระทบด้านเศรษฐกิจในลักษณะภาพลักษณ์ หรือความน่าเชื่อถือของคุณภาพของอาหารของประเทศไทยส่วนผลกระทบต่อผู้บริโภคจะเกิดได้กรณีที่มีสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ และหากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีมาตรการตรวจเฝ้าระวังและติดตามผู้ประกอบการส่งออกที่ได้ใบรับรองไปแล้วอย่างใกล้ชิดและเข้มงวด ก็จะทำให้การตีกลับสินค้าที่ไม่ปลอดภัยลดลง อย่างไรก็ตามในปัจจุบันระบบการตรวจติดตามหลังการออกใบรับรองของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังพบปัญหา จะเห็นได้จากกรณีการตรวจพบสารเคมีกำจัดศัตรูพืชปนเปื้อนในสินค้าผัก ผลไม้ที่ได้รับการรับรองแล้วสูงกว่าสินค้าที่ยังไม่ได้รับการรับรอง โดยจากรายงานผลการสุ่มตรวจสารพิษตกค้างในผักผลไม้ รอบที่สองประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ของเครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (Thai-PAN) พบผักที่ได้รับการรับรอง Q-GAP และ Q-GMP ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีสารพิษตกค้างเกินค่ามาตรฐานจำนวน ๑๖ จากจำนวนทั้งหมด ๒๖ ตัวอย่าง เป็นต้น ทั้งๆ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์บอกว่ามีอัตรากำลัง และงบประมาณเพื่อดำเนินงานด้านนี้มากกว่ากระทรวงสาธารณสุขหลายเท่า

๔.๒ ผลกระทบต่อผู้นำเข้าอาหาร หากแยกการควบคุมอาหารนำเข้าออกเป็นสองหน่วยงาน โดยให้เฉพาะการควบคุมอาหารนำเข้า และการตรวจสอบอาหาร ณ ด่าน อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้นไม่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการได้ เนื่องจากผู้ประกอบการยังคงต้องติดต่อ ๒ หน่วยงานเหมือนเดิม

๔.๓ ผลประโยชน์ทับซ้อนในบทบาทหน้าที่การส่งเสริมเศรษฐกิจกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีข้อพึงพิจารณา ดังนี้

ปรัชญา หน้าที่ความรับผิดชอบ และหลักการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์นั้นเน้นย้ำทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีตัวเลขมูลค่าทางด้านการค้าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ ในขณะที่กระทรวงสาธารณสุขมุ่งเน้นการคุ้มครองผู้บริโภค ดังนั้นเมื่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตรวจสอบพบปัญหาความไม่ปลอดภัยของสินค้าอาหารนำเข้าซึ่งส่งมาจากประเทศมหาอำนาจที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าของการส่งออกสินค้าอาหารของประเทศไทยแล้ว กระทรวงเกษตรจะมีแนวทางการจัดการอย่างไร จะปกป้องผู้บริโภคในประเทศ หรือจะรักษามูลค่าของการส่งออกไว้เช่นบทเรียนกรณีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหน่วยงานส่งเสริมการผลิตและกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารในสหราชอาณาจักร (UK) ซึ่งเคยดำเนินการเช่นเดียวกับร่าง พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. และทำให้เกิดปัญหาร้ายแรงแก่ประเทศมากมาย

Ministry of Agriculture, Fisheries and Food (MAFF: ๑๙๘๒-๒๐๐๒) ก่อตั้งในปี ๑๙๘๒ ภายใต้อำนาจพระราชบัญญัติคณะกรรมการด้านการเกษตร (Board of Agriculture Act ๑๙๘๙) ซึ่งในช่วงต้นเรียกว่า Board of Agriculture ต่อมาในปี ๑๙๐๓ เปลี่ยนชื่อเป็น Board of Agriculture and Fisheries และในปี ๑๙๑๙ ได้รับการยกฐานะเป็น Ministry of Agriculture and Fisheries โดยช่วงเวลาดังกล่าว (๑๙๘๒-๑๙๑๙) มีขอบเขตภารกิจหลักคือการส่งเสริมการผลิตในภาคเกษตรและประมงเป็นหลัก

ในปี ๑๙๕๕ Ministry of Agriculture and Fisheries ได้รับมอบหมายภารกิจเพิ่มเติมในการกำกับดูแลอุตสาหกรรมอาหาร จึงได้เปลี่ยนชื่อองค์กรเป็น Ministry of Agriculture, Fisheries and Food (MAFF) ทำให้ MAFF มีภารกิจหลักทั้งการส่งเสริมการผลิตในฟาร์ม การแปรรูปและการกำกับดูแลความปลอดภัยผลผลิตจากการเกษตร ประมงและผลิตภัณฑ์อาหาร

การทำงานของ MAFF ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงจากกรณีความล้มเหลวของการจัดการกับปัญหาการระบาดของโรควัวบ้า (BSE) ซึ่งแพร่ระบาดในสหราชอาณาจักรอย่างหนักในช่วงปี ๑๙๘๖-๑๙๙๖ ทำให้มีผู้บริโภคเสียชีวิตจาก BSE ๑๖๔ คนและต้องมีการทำลายปศุสัตว์ไปกว่า ๔.๔ ล้านตัว¹ ซึ่งการทำงานของ MAFF ถูกมองว่ามีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest: COI) ของการดำเนินงานส่งเสริมการผลิตและการคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากการไม่เหมาะสมที่องค์กรหนึ่งจะทำหน้าที่ทั้งการส่งเสริมการผลิตและการกำกับดูแลความปลอดภัยอาหารเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค และในท้ายที่สุดประเด็น COI ดังกล่าวเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ MAFF ถูกยุบเลิกในปี ๒๐๐๒²

การยุบเลิก MAFF มีผลในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๐๐๒ และจัดตั้งใหม่เป็น Department of Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA) ทำหน้าที่บริหารจัดการด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งเพื่อการใช้ประโยชน์และด้านการอนุรักษ์ รวมทั้งการจัดการแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคและภารกิจด้านการพัฒนาชนบท³ และจัดตั้ง Food Standard Agency (FSA: ๒๐๐๑-ปัจจุบัน) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐที่บริหารงานเป็นอิสระไม่ขึ้นกับกระทรวงใด ดำเนินการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ และการกำหนดมาตรฐานและ/หรือมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยอาหารเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค โดยร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น (Local Authority) ดำเนินการด้านการปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมาย⁴

1 Cleland, B. 2009. The Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) Epidemic in the United Kingdom. International Risk Governance Council. Geneva, Switzerland. <Retrieved on 16 May 2017 from irgc.org/wp-content/uploads/2012/04/BSE_full_case_study_web1.pdf>

2 Beck, M; Kewell, B; Asenova, D. 2007. BSE crisis and food safety regulation: a comparison of the UK and Germany. Working Paper. Department of Management Studies, University of York, UK. <Retrieved on 16 May 2017 from <http://eprints.whiterose.ac.uk/3477/>>

3 <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-environment-food-rural-affairs/about>

4 <https://www.gov.uk/government/organisations/food-standards-agency>

ผลประโยชน์กับข้อ (COI) กับความล้มเหลวในการจัดการ BSE

การระบาดของ BSE ในสหราชอาณาจักรมีการบันทึกไว้ว่าเริ่มเกิดขึ้นในช่วงปี ๑๙๘๖ หากแต่การประกาศสู่สาธารณะอย่างเป็นทางการว่า BSE สามารถติดต่อถึงคนได้นั้น เกิดขึ้นในช่วงปี ๑๙๙๖⁵ และในปี ๑๙๙๗ ได้มีคำสั่งให้สืบสวนและกำหนดมาตรการจัดการกับการแพร่ระบาดของโรค (The BSE Inquiry) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นเวลาเกือบ ๑๐ ปีที่การเกิด BSE ไม่ได้ถูกสื่อสารแก่ผู้มีส่วนได้เสียอย่างรอบด้านเพื่อร่วมกันแก้ไขและระงับปัญหาอย่างจริงจัง ทั้งนี้ การรักษาสภาพกระทบบต่ออุตสาหกรรมเนื้อวัวในสหราชอาณาจักรถูกมองว่าเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การสื่อสารข้อมูล BSE ไม่โปร่งใสและการปกปิดข้อมูลโดยขณะนั้นมีการให้ข้อมูลที่ทำให้เข้าใจว่าเนื้อวัวมีความปลอดภัยจาก BSE และ BSE ไม่ได้ติดต่อสู่น⁶

จากการบันทึกเกี่ยวกับจัดการกับการระบาดของ BSE ช่วงปี ๑๙๘๖-๑๙๙๖⁷ รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาขึ้นอีกหนึ่งคณะเพื่อทำหน้าที่ด้านวิชาการที่เกี่ยวกับ BSE คือ the Spongiform Encephalopathy Advisory Committee (SEAC) ในปี ๑๙๙๐ เพื่อให้มีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทางวิชาการที่เป็นกลางและปราศจากอคติในทางใดทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงต้นอุบัติการณ์ของการระบาดจะเห็นว่าหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม BSE ส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ MAFF โดยดำเนินการทั้งการประเมินความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยงในปศุสัตว์ อุตสาหกรรมและสุขภาพประชาชน ทั้งนี้ โดยมีหน่วยงานในกำกับของ MAFF ที่เกี่ยวข้องในขณะนั้นได้แก่ the UK State Veterinary Service (SVS), Central Veterinary Laboratory (CVL), the UK Department of Health (DH) และ Chief Medical Officer (CMO) และได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจโดย CMO เพื่อให้คำปรึกษาทางวิชาการด้านผลกระทบของ BSE ต่อสุขภาพประชาชนเรียกว่า the Southwood Working Party อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้มีเป้าหมายการดำเนินงานในมิติที่แตกต่างกันแต่อยู่ภายใต้การบริหารงานของ MAFF กล่าวคือ SVS และ CVL มีบทบาทในการส่งเสริมภาคการผลิตปศุสัตว์ ซึ่งแตกต่างจาก DH และ CMO ทำหน้าที่หลักในการปกป้องสุขภาพประชาชน จึงมีความเป็นไปได้ที่การดำเนินงานจะเกิดความโน้มเอียงไปด้านใดด้านหนึ่งตามนโยบายของ MAFF ดังจะเห็นได้จากรายงาน the BSE Inquiry Report (Phillips Inquiry, ๒๐๐๐)⁸ ที่แสดงข้อมูลที่ชี้ให้เห็นถึง

5 Phillips Inquiry, 2000. The BSE Inquiry Report. Volume 1: Findings and Conclusions. Executive Summary of the Report of the Inquiry. <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20060715141954/http://bseinquiry.gov.uk/report/volume1/exec-sum6.htm#669635>

6 Van Zwanenberg, P; Millstone, E. 2002. Mad Cow Disease 1980s-2000: how reassurances undermined precaution. In Late Lessons from Early Warnings: The Precautionary Principle 1896-2000, PoulHarremoes, David Gee, MalcomMacGarvin, Andy Stirling, Jane Keys, Brain Wynne, Sofia GuedesVaz (editors), Copenhagen: European Environment Agency (2002).

7 Cleland, B. 2009. The Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) Epidemic in the United Kingdom. International Risk Governance Council. Geneva, Switzerland

8 Beck, M; Kewell, B; Asenova, D. 2007. BSE crisis and food safety regulation: a comparison of the UK and Germany. Working Paper. Department of Management Studies, University of York, UK.

การดำเนินงานที่มีลักษณะของ COI เช่น กรณีในช่วงต้นของอุบัติการณ์ MAFF ได้มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับ BSE ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแจ้งเตือนอุบัติการณ์ให้แก่สัตวแพทย์ซึ่งมีความล่าช้าถึง ๓ ปี นับจากที่เริ่มมีการตรวจพบ BSE ในช่วงปี ๑๙๙๕ และได้ห้ามมิให้สัตวแพทย์ส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับ BSE ให้แก่สถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยต่างๆ และยังมีมาตรการจำกัดการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับ BSE ไม่ว่าจะเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยก็ตาม ด้วยสาเหตุนี้จึงทำให้มีการแพร่ระบาดของ BSE อย่างหนักในเวลาต่อมาเนื่องจากไม่ได้มีการใช้มาตรการเชิงป้องกัน สุดท้ายทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาล และทำให้สหราชอาณาจักรเสียชื่อเสียงไปทั่วโลกจากการมุ่งปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญเหนือกว่าเรื่องความปลอดภัย

๔.๔ สาเหตุของปัญหาการขาดอำนาจในการต่อรองกับประเทศคู่ค้าที่แท้จริงเกิดจากอะไร

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีการถ่ายโอนภารกิจการตรวจสอบอาหารนำเข้าในกลุ่มเนื้อสัตว์และสัตว์น้ำให้กรมปศุสัตว์และกรมประมงไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ดังนั้นต้องนำข้อมูลผลการตรวจสอบหรือดำเนินการมาวิเคราะห์ความล่าช้าที่แท้จริงของการดำเนินงานว่าเกิดจากจุดใด ทั้งนี้การปรับปรุงกิจกรรมการตรวจสอบอาหารโดยการบูรณาการทำงานร่วมกันโดยกระจายการทำงานการตรวจสอบตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ ย่อมเกิดผลสัมฤทธิ์มากกว่าการกระจุกงานอยู่ที่หน่วยงานเดียว

ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรวิเคราะห์หาสาเหตุและดำเนินการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในส่วนที่เป็นต้นเหตุที่แท้จริง การค้าระหว่างประเทศ หากผู้ส่งออกของไทยผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ มาตรฐานตามข้อกำหนดของประเทศคู่ค้าโดยมีการควบคุมกำกับดูแลอย่างเข้มงวด ปัญหาที่ติดกันทางการค้าก็จะลดน้อยลง แต่ที่ผ่านมามีปัญหาสินค้าส่งออกถูกตีกลับมักจะไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของคู่ค้า ดังนั้นแม้ว่าจะมีอำนาจในการต่อรอง ก็ไม่อาจปิดพ्लั้วข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ ทั้งนี้การดูแลอาหารส่งออกเป็นอำนาจของกระทรวงเกษตรฯ อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับแก้ไขบทบาทภารกิจของทั้ง ๒ พระราชบัญญัติ

กระทรวงเกษตรฯ ต้องตอบคำถามให้ได้ว่า “ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไรจากการเปลี่ยนแปลงร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ ตามแนวคิดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”

๕ บทสรุปและข้อเสนอ

กระทรวงสาธารณสุขมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพของประชาชนทั้งการป้องกันและการรักษาโรค
ด้วยการทำงานแบบเครือข่ายบริการสุขภาพ ซึ่งอาหารเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการมี
สุขภาพที่ดีของประชาชน ดังนั้นการควบคุมความปลอดภัยอาหารทั้งที่ผลิตในประเทศ และนำเข้า
จึงควรเป็นบทบาทหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขที่สอดคล้องกับหลักการควบคุมอาหารของสากล
สินค้าเกษตร และอาหารไม่สามารถแบ่งแยกกันได้ด้วยคำนิยาม เนื่องจากพื้นฐานของ
อุตสาหกรรมอาหารมาจากการเกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรส่งเสริมการส่งออก
สินค้าเกษตรและอาหารด้วยการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยอาหารให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของประเทศคู่ค้า แต่ไม่ควรเอาเงื่อนไขทางด้านความปลอดภัยอาหารเป็นประเด็นในการ
เจรจาต่อรองทางการค้า

การแยกการควบคุมกำกับดูแลอาหารนำเข้าออกเป็น ๒ หน่วยงานตามข้อเสนอของ
 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คือ ให้กระทรวงเกษตรเป็นผู้ออกใบอนุญาตสถานที่นำเข้าอาหาร
 ออกหลักเกณฑ์เงื่อนไขการตรวจสอบอาหารนำเข้า รวมทั้งตรวจสอบอาหารนำเข้า ณ ด่าน และ
 ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ขึ้นทะเบียน หรือรับจดทะเบียนรายละเอียดของผลิตภัณฑ์อาหารนำ
 เข้า และให้ทำหน้าที่ตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหารนำเข้าที่วางจำหน่ายในท้องตลาดนั้น นอกจาก
จะไม่สามารถลดภาระของผู้ประกอบการที่ต้องติดต่อ ๒ หน่วยงานแล้วยังอาจเพิ่มความขัดแย้ง
ในบทบาทหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการขายสินค้า
หากทำหน้าที่ในการกำหนดเงื่อนไขการตรวจสอบอาหารนำเข้า ณ ด่านด้วย จะมีปัญหาการ
เลือกปฏิบัติได้ง่ายและส่งผลกระทบต่อทางด้านลบได้มากกับผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น กรณีนำ
 เข้าเครื่องตีมนมปรุงแต่ง ซึ่งเป็นอาหารตามรหัสพิกัดที่ ๐๔ นั้นต้องมีการขออนุญาตสถานที่
 นำเข้าจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แล้วต้องมีการขอจดทะเบียนรายละเอียดของผลิตภัณฑ์อาหาร
 จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แล้วในขณะที่นำเข้ามาในประเทศต้องไปผ่านการตรวจ
 สอบโดยด่านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อตรวจสอบปล่อยสินค้า หากกระทรวงสาธารณสุขมา
 ตรวจสอบในภายหลังว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวพบการปนเปื้อนของเมลามีน กระทรวงสาธารณสุขจะต้อง
 แจ้งผลการตรวจสอบดังกล่าวให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบเพื่อขอให้กระทรวงเกษตรระงับ
 การนำเข้า และเรียกคืนผลิตภัณฑ์อาหารในท้องตลาดเนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขไม่มีอำนาจในการ
 ควบคุมอาหารในรหัสพิกัดดังกล่าวตามนิยามของคำว่าอาหาร ซึ่งหากแยกบทบาทให้สองกระทรวง
 จะทำให้การปฏิบัติการค้าล่าช้าส่งผลให้ผู้บริโภคอาจได้รับอันตรายได้

ด้วยเหตุผลที่กล่าว กระทรวงสาธารณสุขจึงไม่ควรเห็นด้วยที่จะให้แยกการควบคุมอาหารนำเข้าไปดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร เพราะขัดกับหลักการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบงานควบคุมความปลอดภัยของอาหารเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศ จึงเสนอให้ระงับร่าง พ.ร.บ. มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ.

สำหรับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นมีข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

(๑) การดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าส่งออกที่ถูกตีกลับ

เสนอปรับหลักเกณฑ์การปฏิบัติ กรณีไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่ายภายในประเทศ ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประเทศคู่ค้าได้ แต่ถ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อจำหน่ายภายในประเทศ โดยให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งทำลายหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ซึ่งสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องผ่านการประชุมคณะกรรมการอาหารทุกกรณี

(๒) อำนาจในการเจรจาต่อรองกับประเทศคู่ค้า

การแก้ไขกฎหมายไม่ช่วยแก้ปัญหานี้โดยตรง เนื่องจากกฎหมายอาหารมีเจตนารมณ์เพื่อการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค ไม่ควรนำมาเป็นเครื่องมือใช้ในการต่อรองทางการค้าแต่ควรใช้เทคนิคทางด้านการเจรจาอื่นๆ และควรให้กระทรวงสาธารณสุขรับทราบหรือให้ความเห็นต่อข้อเจรจาด้วยหากเกี่ยวข้องกับด้านความปลอดภัยของอาหาร

ภาคผนวกที่ ๑

- ร่างแก้ไข -

พระราชบัญญัติ

มาตรฐานสินค้าเกษตร

พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มาตรฐาน” หมายความว่า มาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากกิจกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผลพลอยได้ของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

“อาหาร” หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(๑) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ต้ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ หรือในรูปลักษณะใดๆ

(๒) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร

ความใน (๑) และ (๒) ให้หมายความถึงสินค้าอาหารตามพิกัตศุลกากรในตอนที่ ๑ - ๒๔

“ด่านสินค้าเกษตรและอาหาร” หมายความว่า ด่านตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเพื่อตรวจสอบสินค้าเกษตรและอาหารที่นำเข้าหรือส่งออก รวมถึงสินค้าเกษตรและอาหารที่ส่งออกแล้วถูกส่งกลับคืนเข้ามาในราชอาณาจักร

“มาตรฐานบังคับ” หมายความว่า มาตรฐานที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้าเกษตรต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

“มาตรฐานทั่วไป” หมายความว่า มาตรฐานที่มีประกาศกำหนดเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

“ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

“ผู้ผลิต” หมายความว่า

(๑) ผู้ซึ่งทำการกิจกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้เพื่อการค้า

(๒) ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าเกษตร คลังสินค้าเกษตร สะพานปลา ห้องเย็น โรงฆ่าสัตว์หรือ

กิจการต่อเนื่องอื่นที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ผู้ซึ่งนำสินค้าเกษตรมาบรรจุหีบห่อ แปรรูป หรือกระทำด้วยวิธีการใดๆ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

(๒) มาตรฐานสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว

สินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีมาตรฐานบังคับไว้ภายใต้กฎหมายอื่นแล้ว เว้นแต่อาหารที่นำเข้าหรือที่ส่งออกแล้วส่งกลับคืนเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นกับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมการข้าว อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมหม่อนไหม เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนฉบับรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

กระทรวงอุตสาหกรรม ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติหรือผู้แทน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ และให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ ให้เลขาธิการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขา วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและดำเนินการมาตรฐาน สำหรับสินค้าเกษตร
- (๒) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนด แก๊ไข และยกเลิกมาตรฐานตาม พระราชบัญญัตินี้
- (๓) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๘
- (๕) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานตามมาตรา ๕๗
- (๖) ออกประกาศ และคำสั่งอื่นใดเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (๗) พิจารณาข้อมูลทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง มาตรฐาน
- (๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการบริหาร ที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ให้ดำเนินการ

เพื่อให้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่เพื่อดำรงตำแหน่งแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การประชุมของคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมแทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการงานประชุม การศึกษาหาข้อมูล และกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ คณะกรรมการวิชาการ และคณะอนุกรรมการ

หมวด ๒

การกำหนดมาตรฐาน

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรใดให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการเพื่อจัดทำร่างมาตรฐานสำหรับสินค้านั้นให้คณะกรรมการพิจารณา

เมื่อคณะกรรมการวิชาการเสนอร่างมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการพิจารณา หากคณะกรรมการเห็นด้วยกับรายละเอียดของร่างมาตรฐานสำหรับสินค้านั้นและเห็นสมควรกำหนดให้เป็นมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปตามที่คณะกรรมการวิชาการเสนอ ก็ให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้านั้นเป็นมาตรฐานบังคับหรือออกประกาศกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้านั้นเป็นมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคสองจะกำหนดให้สินค้าเกษตร หรือขนาดหรือลักษณะของกิจการของการผลิต ส่งออก หรือนำเข้าสินค้าเกษตร อยู่ภายใต้มาตรฐานบังคับทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

มาตรา ๑๖ ในการกำหนดมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตร จะกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้เป็นอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างก็ได้

- (๑) วิธีการ กรรมวิธี หรือกระบวนการจัดการการผลิตหรือคุณลักษณะของสินค้าเกษตรที่เกี่ยวกับคุณภาพและความปลอดภัยทางเคมี ชีวภาพ กายภาพ ความปลอดภัยด้านสุขอนามัยหรือสุขอนามัยพืชหรือลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๒) หีบห่อ การบรรจุหีบห่อ การทำเครื่องหมายหรือฉลาก
- (๓) การตรวจสอบ ประเมิน ทดสอบ ทดลอง วิเคราะห์ หรือวิจัยที่เกี่ยวกับ (๑) หรือ (๒)
- (๔) ข้อกำหนดรายการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการวิชาการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕ จะให้มีคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ คณะกรรมการวิชาการในแต่ละคณะให้มีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน

คณะกรรมการวิชาการมีหน้าที่จัดทำร่างมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรหรือเสนอแนะคณะกรรมการในการแก้ไขหรือยกเลิกมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร รวมทั้งปฏิบัติงานทางวิชาการอื่นที่เกี่ยวกับมาตรฐานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

กรรมการวิชาการต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญกับมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มของสินค้าเกษตรที่ได้รับแต่งตั้ง

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการวิชาการ รวมทั้งการประชุมและการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการวิชาการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ก่อนออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับให้สำนักงานจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานนำผลการแสดงความคิดเห็นนั้นเสนอคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อออกกฎกระทรวงต่อไป

กฎกระทรวงตามวรรคสองต้องกำหนดวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน ความมั่นคงของประเทศหรือเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการอาจเสนอรัฐมนตรีเพื่อออกประกาศกำหนดให้มาตรฐานทั่วไปหรือมาตรฐานระหว่างประเทศใดเป็นมาตรฐานบังคับก็ได้

หมวด ๓

ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรใดห้ามผู้ใดเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ซึ่งสินค้านั้นจากสำนักงาน เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคสองจะกำหนดขนาดหรือลักษณะของกิจการของผู้ผลิตให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๒๑ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต
- (๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตแต่เวลาได้สว่างพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ผู้แทนนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งและต้องไม่เคยเป็นผู้แทนนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (๖)

มาตรา ๒๒ ใบอนุญาตให้ใช้กับผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๒/๑ ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ให้คุ้มครองถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตด้วย โดยให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตที่ได้รับความคุ้มครอง เป็นการกระทำของผู้รับอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุสุดวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

มาตรา ๒๓ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้านั้นที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญ ให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าแล้วแต่กรณี ขอรับใบแทนจากสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบการ

สูญหายหรือชำรุดเสียหายดังกล่าว

ฉบับปรับปรุงความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ การย้ายสถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งจะเลิกประกอบกิจการ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สำนักงานทราบล่วงหน้าก่อนเลิกประกอบกิจการไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อเลิกประกอบกิจการแล้วให้ส่งคืนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการ

หมวด ๓/๑ การนำเข้าและส่งออกอาหาร

มาตรา ๒๖/๑ ห้ามผู้ใดนำเข้าอาหาร เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖/๒ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๒/๑ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่ผู้นำเข้าอาหารโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖/๓ บทบัญญัติมาตรา ๒๖/๑ มิให้ใช้บังคับแก่กรณี ดังต่อไปนี้
การนำเข้าซึ่งอาหารเฉพาะคราว ซึ่งได้รับใบอนุญาตเฉพาะคราวจากเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย

การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งอาหาร เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารหรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อ

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นตาม (๑) และ (๒) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖/๔ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหาร ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้นำเข้าที่ไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖/๑ งดนำเข้าอาหาร

มาตรา ๒๖/๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าอาหาร ดังต่อไปนี้

(๑) อาหารไม่บริสุทธิ์

(๒) อาหารปลอม

(๓) อาหารผิดมาตรฐาน

(๔) อาหารอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร

มาตรา ๒๖/๖ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์

(๑) อาหารที่มีสิ่งที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพเจือปนอยู่ด้วย

(๒) อาหารที่มีสารหรือวัตถุเคมีเจือปนอยู่ในอัตราที่อาจเป็นเหตุให้คุณภาพของอาหารนั้นลดลง เว้นแต่การเจือปนเป็นการจำเป็นต่อกรรมวิธีผลิต การผลิต และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

(๓) อาหารที่ได้ผลิต บรรจุ หรือเก็บรักษาไว้โดยไม่ถูกสุขลักษณะ

(๔) อาหารที่ผลิตจากสัตว์ที่เป็นโรคอันอาจติดต่อถึงคนได้

(๕) อาหารที่มีภาชนะบรรจุประกอบด้วยวัตถุที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๒๖/๗ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นอาหารปลอม

(๑) อาหารที่ได้สับเปลี่ยนใช้วัตถุอื่นแทนบางส่วน หรือคัดแยกวัตถุดิบที่มีคุณค่าออกเสียทั้งหมดหรือบางส่วน และจำหน่ายเป็นอาหารแท้อย่างนั้น หรือใช้ชื่ออาหารแท่นั้น

(๒) วัตถุหรืออาหารที่ผลิตขึ้นเทียมอาหารอย่างหนึ่งอย่างใดและจำหน่ายเป็นอาหารแท้อย่างนั้น

(๓) อาหารที่ได้ผสมหรือปรุงแต่งด้วยวิธีใดๆ โดยประสงค์จะปกปิดซ่อนเร้นความชำรุดบกพร่องหรือความด้อยคุณภาพของอาหารนั้น

(๔) อาหารที่มีฉลากเพื่อลวง หรือพยายามลวงผู้ซื้อให้เข้าใจผิดในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ประโยชน์ หรือลักษณะพิเศษอย่างอื่น หรือในเรื่องสถานที่หรือประเทศที่ผลิต

(๕) อาหารที่ผลิตขึ้นไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๖/๑๓ หรือตามกฎหมายว่าด้วยอาหารถึงขนาดจากผลวิเคราะห์ปรากฏว่าส่วนประกอบที่เป็นคุณค่าทางอาหารขาดหรือเกินร้อยละสามสิบจากเกณฑ์ต่ำสุดหรือสูงสุด หรือแตกต่างจากคุณภาพหรือมาตรฐานที่ระบุไว้จนทำให้เกิดโทษหรืออันตราย

มาตรา ๒๖/๘ อาหารผิดมาตรฐาน ได้แก่ อาหารที่ไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๖/๑๓ หรือตามกฎหมายว่าด้วยอาหารแต่ไม่ถึงขนาดดังที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖/๗ (๕)

มาตรา ๒๖/๙ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นอาหารตามมาตรา ๒๖/๕ (๔)

- (๑) ไม่ปลอดภัยในการบริโภค หรือ
- (๒) มีสรรพคุณไม่เป็นที่เชื่อถือ หรือ
- (๓) มีคุณค่าหรือคุณประโยชน์ต่อร่างกายในระดับที่ไม่เหมาะสม

มาตรา ๒๖/๑๐ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหารให้ถูกสุขลักษณะหรือให้ปราศจากอันตรายแก่ผู้บริโภค ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจสั่งให้งดนำเข้าอาหารที่ปรากฏจากผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นอาหารที่ไม่ควรแก่การบริโภค

มาตรา ๒๖/๑๑ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้นำเข้าอาหารงดการนำเข้าอาหารที่เป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา ๒๖/๖ เป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๖/๗ เป็นอาหารผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๖/๘ หรือเป็นอาหารที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรืออนามัยของประชาชน หรือภาชนะบรรจุรายใดประกอบด้วยวัตถุที่อาจเป็นอันตรายเมื่อใช้บรรจุอาหาร แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๖/๑๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการส่งออกอาหาร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกอบกำหนดอาหารควบคุมเพื่อการส่งออกได้

มาตรา ๒๖/๑๓ การนำเข้าอาหารและส่งออกอาหารควบคุม หรืออาหารที่ส่งออกแล้วถูกส่งกลับคืนเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องผ่านการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านสินค้าเกษตรและอาหารตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

อาหารที่นำเข้ามาเพื่อจำหน่าย ให้ตรวจสอบตามมาตรฐานที่กฎหมายว่าด้วยอาหารกำหนด หรือกรณีอาหารที่นำเข้าเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหาร หรืออาหารควบคุมที่ส่งออก ให้ตรวจสอบตามข้อกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการตรวจสอบเพิ่มเติมสำหรับอาหารบางชนิดหรือจากประเทศผู้ส่งออกบางประเทศได้

มาตรา ๒๖/๑๔ ห้ามผู้ใดส่งออกอาหารควบคุมที่ไม่ได้มาตรฐานตามมาตรา ๒๖/๑๒ หรือที่ไม่ผ่านการตรวจสอบตามมาตรา ๒๖/๑๓

หมวด ๔

การตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มิมีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรใด ผู้ผลิต ผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ซึ่งสินค้าเกษตรนั้น ต้องขอรับการตรวจสอบและได้ใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานการตรวจสอบและรับรองและค่าบริการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดขนาดหรือลักษณะของกิจการของผู้ผลิตให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ วรรคสามแล้ว ให้ผู้ผลิตสินค้าเกษตรได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับการตรวจสอบและได้ใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

มาตรา ๒๘ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานต้องรายงานผลการตรวจสอบให้ผู้ขอรับการตรวจสอบทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่สินค้าเกษตรที่ตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐานบังคับให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานออกใบรับรองสำหรับสินค้าเกษตรนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๙ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการอาจประกาศนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศที่มีมาตรฐานทัดเทียมกับมาตรฐานบังคับให้ไม่ต้องได้รับใบรับรองตามมาตรา ๒๗ หากปรากฏว่าสินค้าเกษตรนั้นได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากประเทศนั้น

การแสดงหลักฐานการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานและการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานกับสินค้าเกษตรที่นำเข้าตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ การนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศที่มีมาตรฐานแตกต่างจากมาตรฐานบังคับ หากผู้นำเข้าประสงค์จะขอรับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามมาตรฐานบังคับจากผู้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของต่างประเทศก็ให้กระทำได้ แต่ผู้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของประเทศนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มิมีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรใดแล้ว ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจะขอรับการตรวจสอบและขอใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานก็ได้

การตรวจสอบและรับรองและค่าบริการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้นำมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับการนำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรตามมาตรฐานทั่วไป โดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่สินค้าเกษตรได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานแล้ว ต่อมาปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด หากไม่สามารถแก้ไขหรือปรับปรุงได้หรือหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน พืช หรือสัตว์ ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งให้ทำลายหรือให้ส่งสินค้าเกษตรนั้นกลับคืนภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนดโดยให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณีเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำลายหรือการส่งกลับคืน ซึ่งสินค้าเกษตรนั้นการสั่งให้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงและการสั่งให้ทำลายหรือส่งสินค้าเกษตรกลับคืนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๕

การประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากสำนักงาน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

(๒) มีห้องปฏิบัติการของตนเองหรือสามารถใช้ห้องปฏิบัติการของผู้อื่นโดยห้องปฏิบัติการต้องมีขีดความสามารถและคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่การตรวจสอบมาตรฐานไม่จำเป็นต้องมีหรือใช้ห้องปฏิบัติการ

(๓) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(๔) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตแต่เวลาได้ลวงพินมาแล้ว

ไม่น้อยกว่าสองปี

(๕) คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้แทนนิติบุคคลหรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลที่เป็นผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่เคยเป็นผู้แทนนิติบุคคลหรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (๔)

มาตรา ๓๕ ใบอนุญาตให้ใช้กับผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้นและให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ ให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานขอรับใบแทนจากสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบการสูญหายหรือชำรุดเสียหายดังกล่าว

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ การย้ายสถานที่ทำการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๙ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานซึ่งจะเลิกประกอบกิจการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สำนักงานทราบล่วงหน้าก่อนเลิกประกอบกิจการไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อเลิกประกอบกิจการแล้ว ให้ส่งคืนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการ

มาตรา ๔๐ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานต้อง

(๑) ไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงที่ได้มาหรือล่วงรู้มาจากการปฏิบัติการตรวจสอบมาตรฐานโดยประการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าของผู้ขอให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานเว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

(๒) ไม่มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์กับผู้ขอให้ตรวจสอบมาตรฐาน

(๓) แจ้งให้ผู้ขอให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานทราบ และดำเนินการแก้ไขความบกพร่อง

หรือผิดพลาดนั้นทันที ในกรณีนี้ที่ตรวจพบความบกพร่องหรือผิดพลาดในผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

(๔) แจ้งให้สำนักงานทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ตรวจสอบความบกพร่องหรือผิดพลาดในผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตาม (๓)

หมวด ๖

การควบคุม

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตรวจสอบและรับรองมาตรฐานต่อสำนักงานในรอบสามเดือนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่สำนักงานประกาศกำหนด

มาตรา ๔๒ ให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานเก็บรักษาผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เป็นเวลาสามปีเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ การเก็บรักษาผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่ง จะเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๔๓ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการหรือห้องปฏิบัติการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน หรือสถานที่ทำการ สถานที่เก็บสินค้าเกษตร หรือยานพาหนะของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการหรือห้องปฏิบัติการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานไม่ว่าเวลาใดเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบมาตรฐาน

(๓) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่เก็บสินค้าเกษตร หรือยานพาหนะของผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้นำจำหน่าย หรือผู้มิไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรที่ได้รับรับรองมาตรฐานไม่ว่าเวลาใดเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อตรวจสอบว่าสินค้าเกษตรเป็นไปตาม

มาตรฐานหรือไม่ หรือมีมาตรฐานถูกต้องตามรายงานผลการตรวจสอบมาตรฐาน หรือใบรับรองมาตรฐานหรือไม่ หรือเพื่อตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบมาตรฐาน

(๔) สุ่มตัวอย่างสินค้าเกษตรจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน หรือสั่งให้ผู้ผลิตผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าจัดส่งตัวอย่างของสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองมาตรฐานในปริมาณที่สมควรเพื่อนำมาตรวจสอบ

(๕) สั่งให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงให้ถ้อยคำหรือหลักฐานหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือแก้ไขความบกพร่อง หรือผิดพลาดที่ตรวจพบ

(๖) ยึดหรืออายัดสินค้าเกษตร เอกสาร วัตถุ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดหรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือสิ่งใดที่มีการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นเท็จหรือที่ใช้ผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานที่บกพร่องหรือผิดพลาดตามมาตรา ๔๐ (๓) หรือที่ผลการตรวจสอบและรับรองไม่เป็นไปตามมาตรฐานตาม (๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการคั่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในกรณีตาม (๒) หรือ (๓) หากมีลักษณะเป็นการคั่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวจะถูกยึดย้าย ชุบก้อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม ให้ดำเนินการค้น ยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นแต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้นแต่จะเริ่มการค้นในเวลากลางคืนมิได้เว้นแต่เป็นเวลาทำการของสถานที่นั้น

มาตรา ๔๔ สินค้าเกษตรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๓ (๖) นั้นให้คณะกรรมการ เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปแต่ได้

ใช้หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไปอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ คณะกรรมการ เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายอาจสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุงสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปหรือสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหรือทำให้เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไป หลุดพ้นจากสินค้าเกษตรนั้นก็ได้ หากไม่สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหรือทำให้เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหลุดพ้นจากสินค้าเกษตรได้ก็อาจสั่งให้ทำลายสินค้าเกษตรนั้น

(๒) ในกรณีที่ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับโดยที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรนั้น คณะกรรมการ เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายอาจสั่งให้ทำลายหรือในกรณีที่น่าเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไปก็ได้ หรือสั่งให้รอไว้เพื่อให้ผู้จับปรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ขอรับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับ

ให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแก้ไข การปรับปรุง การทำลาย การส่งกลับคืน หรือการรอไว้ซึ่งสินค้าเกษตรเพื่อขอรับใบรับรองมาตรฐานบังคับ หรือการทำลายเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหรือการทำให้เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหลุดพ้นจากสินค้าเกษตร

มาตรา ๔๕ บรรดาสิ่งทีพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๓ (๖) นั้น ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้ยึดหรืออายัด หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือเมื่อศาลไม่พิพากษาให้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดหรือวันที่ได้รับแจ้งว่าไม่มีการฟ้องคดีแล้วแต่กรณี ให้สินค้าเกษตรหรือสิ่งทีได้ยึดหรืออายัดไว้ตกเป็นของแผ่นดินและให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร—เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่สินค้าเกษตรหรือสิ่งทียึดหรืออายัดไว้เป็นของเสียหายหรือถ้าหากเก็บไว้จะเสี่ยงต่อความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาเกินค่าของสินค้าเกษตรหรือสิ่งทีนั้น สำนักงาน เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายจะจัดการขายทอดตลาดสินค้าเกษตรหรือสิ่งทีนั้นเสียก่อนคดีจะถึงที่สุดหรือก่อนที่จะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ เงินค่าขายทอดตลาดสินค้าเกษตรหรือสิ่งทีนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงแล้วเหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใด ให้ถือไว้แทนสินค้าเกษตรหรือสิ่งทีนั้น

มาตรา ๔๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๓ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร กรรมการวิชาการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบตามมาตรา ๔๓ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า สินค้าเกษตรใดที่อยู่ภายใต้มาตรฐานบังคับไม่ปลอดภัยหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน พืช หรือสัตว์ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจ
ฉบับปรับปรุงความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

(๑) ประกาศผลการตรวจสอบให้ประชาชนทราบในหนังสือพิมพ์หรือวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ในกรณีที่ปรากฏผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้นโดยแนชต์ให้ระบุชื่อผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของสินค้าเกษตรหรือภาชนะบรรจุนั้นและถ้าสินค้าเกษตรหรือภาชนะบรรจุดังกล่าวมีชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิต ส่งออก หรือนำเข้าก็ให้ระบุชื่อทางการค้า หรือลำดับครั้งที่ผลิต ส่งออกหรือนำเข้านั้นด้วย แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ไม่ปรากฏผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าโดยแนชต์ แต่ปรากฏผู้จำหน่ายหรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรนั้น ให้ระบุชื่อผู้จำหน่ายหรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและสถานที่จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของสินค้าเกษตรหรือภาชนะบรรจุนั้น

(๒) เรียกเก็บสินค้าเกษตรหรือสั่งให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจัดเก็บสินค้าเกษตรภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด และให้สำนักงาน เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจทำลายสินค้าเกษตรดังกล่าวหรือดำเนินการอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้จำหน่าย หรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรแล้วแต่กรณีเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการประกาศ การเรียกเก็บ การทำลาย หรือการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๙/๑ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับกับการนำเข้าอาหารและการส่งออกอาหารควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละสามเดือน

ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตในระหว่างที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นไม่ได้

มาตรา ๕๑ สำนักงานมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๖/๒ หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๔

(๒) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วมากระทำความผิดอีกภายในห้าปี

(๓) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจหรือต่อประโยชน์สาธารณะ

(๔) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้ากระทำความผิดตามมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ หรือมาตรา ๗๕ หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน กระทำความผิดตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ วรรคสอง มาตรา ๗๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๗๔

ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะขอรับใบอนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นสองปี นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

มาตรา ๕๒ การสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐ และการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๕๑ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๓ ให้สำนักงานประกาศรายชื่อผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ให้ผู้บริโภคหรือประชาชนทราบเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองผู้บริโภคหรือประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๗

เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน

มาตรา ๕๔ ให้รัฐมนตรีกำหนดเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปแล้วแต่กรณี

ลักษณะของเครื่องหมายการใช้เครื่องหมายและการแสดงเครื่องหมายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๕ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับต้องแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๕๔ (๑) ก่อนนำออกจากสถานที่ผลิตหรือรับมอบไปจากเจ้าพนักงานศุลกากรในกรณีหลังนี้ รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ทำภายหลังตามเงื่อนไขที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๕๔ เว้นแต่เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ได้รับรับรองตามมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

ฉบับรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

หมวด ๘

การอุทธรณ์

มาตรา ๕๗ การอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานหรือหน่วยงานอื่นที่สำนักงานมอบหมายให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๘ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐ วรรคสองต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๕๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖/๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘/๒ ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าอาหารเพื่อจำหน่ายผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ ที่นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๒๖/๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๘/๓ ผู้ใดนำเข้าอาหารเฉพาะคราวโดยมิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖/๓ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๖/๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๘/๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๖/๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาทและให้ผู้ผลิตต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๕๘/๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖/๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘/๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖/๕ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๕๘/๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖/๕ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๕๘/๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖/๕ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๐ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๖๑ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของสำนักงาน ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๔ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๕๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖/๑๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๖/๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๓ (๕) หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๗ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ดำเนินการจัดเก็บสินค้าเกษตรตามคำสั่งของสำนักงานตามมาตรา ๔๙ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ใดเปลี่ยนเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรตามมาตรา ๕๔ เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดจัดทำผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เพื่อให้มีการออกผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานโดยมิชอบต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อกระทำการตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๒ ผู้ใดทำใบรับรองมาตรฐานหรือรายงานการตรวจสอบมาตรฐานขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เต็ม หรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดในใบรับรองหรือรายงานดังกล่าวอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นใบรับรองหรือรายงานที่แท้จริงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้จำหน่าย หรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตร ผู้ใดใช้ใบรับรองมาตรฐานหรือรายงานการตรวจสอบมาตรฐานที่ตนรู้ว่าเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอันพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใดๆ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในการยึดอายัด หรือรักษาสິงนั้นๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดโฆษณา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรที่มีกฎฉบับรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

กระทรวงกำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานบังคับหรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าสินค้าเกษตรนั้นมีได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของผู้แทนนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๗๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนประกอบด้วยข้าราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน พนักงานอัยการหนึ่งคน และพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกหนึ่งคน

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกแล้วต่อกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๘ บรรดามาตรฐานสินค้าเกษตรที่คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๙ ให้ผู้ซึ่งได้รับใบรับรองเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจากคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเพื่อขอรับใบอนุญาตจากสำนักงานเมื่อได้แจ้งแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าสำนักงานจะมีคำสั่งไม่อนุญาตหรือใบรับรองนั้นสิ้นอายุ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานและการควบคุมผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับผู้นั้น

มาตรา ๘๐ ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองของสำนักงานอันเป็นเครื่องหมายรับรองที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้ากับสินค้าเกษตรอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ผู้นั้นใช้เครื่องหมายรับรองนั้นกับสินค้าเกษตรได้ต่อไป โดยให้ถือว่าเครื่องหมายรับรองนั้นเป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับผู้นั้น

บทเฉพาะกาลของฉบับร่างแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๘๑ ใบอนุญาตนำเข้าอาหารที่ออกตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

ผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ และเมื่อยื่นคำขอแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าสำนักงานได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๘๒ ให้คำขอใบอนุญาตนำเข้าอาหารที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณา เป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีข้อแตกต่างไปจากคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๓ ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงหรือประกาศให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

- ร่างแก้ไข -

พระราชบัญญัติอาหาร

พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหาร พ.ศ. ๒๕๐๗

(๒) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๙ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕

บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาหาร” หมายความว่าของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(๑) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ต้ม อมหรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ หรือในรูปลักษณะใดๆ แต่ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้วแต่กรณี

(๒) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร ซึ่งไม่รวมถึงสินค้าอาหารตามพิกัตศุลกากรในตอนี่ ๑ - ๒๔

(๓) วัตถุเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส อาหารทางการแพทย์ อาหารมีวัตถุประสงค์พิเศษ

“อาหารควบคุมเฉพาะ” หมายความว่าอาหารที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นอาหารที่อยู่ในความควบคุมคุณภาพหรือมาตรฐาน

“ตำรับอาหาร” หมายความว่ารายการของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนประกอบอาหารซึ่งระบุน้ำหนักหรือปริมาตรของแต่ละรายการ

“ภาชนะบรรจุ” หมายความว่าวัตถุที่ใช้บรรจุอาหารไม่ว่าด้วยการใส่หรือห่อหรือด้วยวิธีใดๆ

“ฉลาก” หมายความว่ารวมถึงรูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมายหรือข้อความใดๆ ที่แสดงไว้ที่อาหารฉบับรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

ภาชนะบรรจุอาหารหรือหีบห่อของภาชนะที่บรรจุอาหาร

“ผลิต” หมายความว่า ทำผสม ประจุแต่ละหมายความรวมถึงแบ่งบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า รวมถึง ขาย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือการมีไว้เพื่อจำหน่ายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

“โรงงาน” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่ตั้งขึ้นเพื่อผลิตอาหาร

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาตให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินกิจการด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาหรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอาหาร

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่น กับออกประกาศ ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหารให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) กำหนดอาหารควบคุมเฉพาะ

(๒) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารควบคุมเฉพาะตามชื่อประเภท ชนิด หรือลักษณะของอาหารนั้นๆ ที่ผลิตเพื่อจำหน่ายนำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือที่จำหน่าย ตลอดจนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการผลิตเพื่อจำหน่ายนำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่าย

(๓) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของอาหารที่มีไขมันเป็นอาหารตาม (๑) และจะกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่าย หรือจำหน่ายด้วยหรือไม่ก็ได้

(๔) กำหนดอัตราส่วนของวัตถุที่ใช้เป็นส่วนผสมอาหารตามชื่อประเภท ชนิดหรือ

ลักษณะของอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่าย นำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือที่จำหน่าย รวมทั้งการใช้สีและเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการใช้วัตถุเจือปนในอาหาร การใช้วัตถุกันเสียและวิธีป้องกันการเสีย การเจือสี หรือวัตถุอื่นในอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่ายนำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือที่จำหน่าย

(๖) กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุและการใช้ภาชนะบรรจุ ตลอดจนการห้ามใช้วัตถุใดเป็นภาชนะบรรจุอาหารด้วย

(๗) กำหนดวิธีการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตและการเก็บรักษาอาหารเพื่อป้องกันมิให้อาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่ายนำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือที่จำหน่ายเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการในการตรวจ การเก็บตัวอย่าง การยึด การอายัด และการตรวจวิเคราะห์ทางวิชาการซึ่งอาหาร รวมทั้งเอกสารอ้างอิง

(๑๐) กำหนดประเภทและชนิดอาหารที่ผลิตเพื่อจำหน่ายนำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือที่จำหน่าย ซึ่งจะต้องมีฉลาก ข้อความในฉลากเงื่อนไขและวิธีการแสดงฉลาก ตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการโฆษณาในฉลาก

หมวด ๑

คณะกรรมการอาหาร

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอาหาร” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้แทน อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการหรือผู้แทน อธิบดีกรมการค้าภายในหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นกรรมการโดยตำแหน่งกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินเก้าคนในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตนำเข้าหรือจำหน่ายอาหารไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ

ให้รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองควบคุมอาหารเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำ ความเห็นแก่รัฐมนตรีหรือผู้อนุญาตแล้วแต่กรณี ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การออกประกาศตามมาตรา ๖
- (๒) การวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๙
- (๓) การเพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๙
- (๔) การปฏิบัติการตามมาตรา ๔๔
- (๕) การพักใช้ใบอนุญาตหรือการเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖

มาตรา ๙ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีแต่อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับความจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะฉบับรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

กรรมการมอบหมายให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำและให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือสิ่งใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวด ๒

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่ายเว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าของกินหรือเครื่องสำอางชนิดตาม (๒) หรือ (๓) ของนิยามคำว่าอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ ไม่ให้ใช้บังคับแก่

(๑) การผลิตอาหารหรือนำเข้าซึ่งอาหารเฉพาะคราวซึ่งได้รับใบอนุญาตเฉพาะคราวจากผู้อนุญาต

(๒) การผลิตอาหารหรือนำเข้าหรือส่งออกซึ่งอาหารเพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารหรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อ

ผู้ที่ได้รับการยกเว้นตาม (๑) และ (๒) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ ใบอนุญาตที่ออกตามความในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ (๑) ให้คุ้มครองจนถึงลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตด้วย

ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้รับอนุญาตที่ได้รับการคุ้มครองกันตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้รับอนุญาตด้วย เว้นแต่ผู้รับอนุญาตจะพิสูจน์ได้ว่ากรกระทำดังกล่าวเป็นการ

สุจริตวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

ฉบับปรับปรุงความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

มาตรา ๑๔ ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่สามนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุเมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าผู้อนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ในกรณีผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ย้ายสถานที่ผลิตสถานที่นำเข้าหรือสถานที่เก็บอาหาร ผู้ขอรับใบอนุญาตผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตหรือผู้ขออนุญาตย้ายสถานที่ดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของผู้อนุญาตแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ย้ายสถานที่ดังกล่าวนั้น

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้รับอนุญาตเกี่ยวกับอาหาร

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ผลิต นำเข้าหรือเก็บอาหารนอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตย้ายสถานที่ผลิตสถานที่นำเข้าหรือสถานที่เก็บอาหารเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ถ้าใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารสูญหายหรือถูกทำลายให้ผู้รับอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารและการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ฉบับรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต แล้วแต่กรณีไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ผลิตหรือสถานที่นำเข้าซึ่งอาหารที่ระบุไว้ในใบอนุญาตและต้องติดหรือจัดป้ายแสดงสถานที่ผลิตหรือสถานที่นำเข้าที่ได้รับอนุญาตไว้ภายนอกสถานที่ในที่เปิดเผยให้เห็นได้ง่ายด้วย

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งออกและเมื่อมีความจำเป็นที่จะให้ผู้รับอนุญาตผลิตอาหารควบคุมเฉพาะเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรเป็นครั้งคราวผู้อนุญาตจะอนุญาตเป็นการเฉพาะคราวให้ผู้รับอนุญาตผลิตอาหารควบคุมเฉพาะได้ตามมาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศไม่ว่าจะต่ำกว่าหรือสูงกว่าคุณภาพหรือมาตรฐานตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ ก็ได้ แล้วให้รายงานคณะกรรมการทราบ

ผู้ผลิตจะผลิตอาหารเพื่อการส่งออกโดยมีคุณภาพหรือมาตรฐานการใช้สิ่งปรุงแต่งอาหาร การใช้ภาชนะ การใช้วัตถุสัมผัสอาหาร การแสดงฉลาก หรือรายละเอียดอื่นๆ ตามข้อกำหนดของประเทศผู้ซื้อหรือผู้สั่งซื้อก็ได้ แต่ห้ามมิให้นำอาหารที่ผลิตเพื่อการส่งออกนั้นมาจำหน่ายในราชอาณาจักร

หมวด ๔

การควบคุมอาหาร

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายซึ่งอาหารดังต่อไปนี้

- (๑) อาหารไม่บริสุทธิ์
- (๒) อาหารปลอม
- (๓) อาหารผิดมาตรฐาน
- (๔) อาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๖ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ถือว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์

- (๑) อาหารที่มีสิ่งที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพเจ็บปวยด้วย
- (๒) อาหารที่มีสารหรือวัตถุเคมีเจ็บปวยในอัตราที่อาจเป็นเหตุให้คุณภาพของอาหารนั้นลดลงเว้นแต่การเจ็บปวยเป็นการจำเป็นต่อกรรมวิธีผลิต การผลิตและได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

- (๓) อาหารที่ได้ผลิตบรรจุ หรือเก็บรักษาไว้โดยไม่ถูกสุขลักษณะ
- (๔) อาหารที่ผลิตจากสัตว์ที่เป็นโรคอันอาจติดต่อถึงคนได้

(๕) อาหารที่มีภาชนะบรรจุประกอบด้วยวัตถุที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพ

มาตรา ๒๗ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาหารปลอม

(๑) อาหารที่ได้สับเปลี่ยนใช้วัตถุอื่นแทนบางส่วนหรือตัดแยกวัตถุที่มีคุณค่าออกเสียทั้งหมดหรือบางส่วนและจำหน่ายเป็นอาหารแท้อย่างนั้น หรือใช้ชื่ออาหารแท้นั้น

(๒) วัตถุหรืออาหารที่ผลิตขึ้นเทียมอาหารอย่างหนึ่งอย่างใดและจำหน่ายเป็นอาหารแท้อย่างนั้น

(๓) อาหารที่ได้ผสมหรือปรุงแต่งด้วยวิธีใดๆ โดยประสงค์จะปกปิดซ่อนเร้นความชำรุดบกพร่องหรือความด้อยคุณภาพของอาหารนั้น

(๔) อาหารที่มีฉลากเพื่อลวงหรือพยายามลวงผู้ซื้อให้เข้าใจผิดในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ประโยชน์หรือลักษณะพิเศษอย่างอื่น หรือในเรื่องสถานที่และประเทศที่ผลิต

(๕) อาหารที่ผลิตขึ้นไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๒) หรือ (๓) ถึงขนาดจากผลวิเคราะห์ปรากฏว่าส่วนประกอบที่เป็นคุณค่าทางอาหารขาดหรือเกินร้อยละสามสิบจากเกณฑ์ต่ำสุดหรือสูงสุดหรือแตกต่างจากคุณภาพหรือมาตรฐานที่ระบุไว้จนทำให้เกิดโทษหรืออันตราย

มาตรา ๒๘ อาหารผิดมาตรฐานได้แก่อาหารที่ไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๒) หรือ (๓) แต่ไม่ถึงขนาดดังที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗ (๕)

มาตรา ๒๙ อาหารที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นอาหารตามมาตรา ๒๕ (๔)

(๑) ไม่ปลอดภัยในการบริโภค หรือ

(๒) มีสรรพคุณไม่เป็นที่เชื่อถือหรือ

(๓) มีคุณค่าหรือคุณประโยชน์ต่อร่างกายในระดับที่ไม่เหมาะสม

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหารให้ถูกสุขลักษณะหรือให้ปราศจากอันตรายแก่ผู้บริโภคให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีอำนาจ

(๑) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหาร ดัดแปลงแก้ไขสถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บอาหาร

(๒) สั่งให้งดผลิตหรืองดนำเข้าซึ่งอาหารที่ผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาต หรืออาหารที่ปรากฏจากผลการตรวจพิสูจน์ว่าเป็นอาหารที่ไม่ควรแก่การบริโภค

(๓) ประกาศผลการตรวจพิสูจน์อาหารให้ประชาชนทราบในกรณีที่ปรากฏผลจากการตรวจสอบพิสูจน์ว่าอาหารรายใดเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา ๒๖ หรือเป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ หรือเป็นอาหารผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๘ หรือเป็นอาหารที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรืออนามัยของประชาชนหรือภาชนะบรรจุรายใดประกอบด้วยวัตถุที่อาจเป็นอันตรายเมื่อใช้บรรจุฉบับรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

อาหารโดยให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ในกรณีที่ปรากฏตัวผู้ผลิตโดยแน่ชัด ให้ระบุชื่อผู้ผลิตพร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารหรือภาชนะบรรจุนั้นและถ้าอาหารหรือภาชนะบรรจุดังกล่าวมีชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้าก็ให้ระบุชื่อทางการค้าและลำดับครั้งที่ผลิตหรือนำเข้านั้นด้วยแล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวผู้ผลิตโดยแน่ชัดแต่ปรากฏตัวผู้จำหน่ายให้ระบุชื่อผู้จำหน่ายและสถานที่จำหน่ายพร้อมทั้งชนิดและลักษณะของอาหารหรือภาชนะบรรจุนั้น

หมวด ๕

การขึ้นทะเบียนและการโฆษณาเกี่ยวกับอาหาร

มาตรา ๓๑ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ผู้ใดจะผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะ จะต้องนำอาหารนั้นมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารต่อผู้อนุญาตเสียก่อนและเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารแล้วจึงจะผลิตหรือนำเข้าได้

การขอขึ้นทะเบียนและการออกไปสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา ๖ (๑) แล้ว ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๔ ซึ่งผลิตอาหารควบคุมเฉพาะอยู่ก่อนวันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดงดผลิตอาหารจนกว่าจะได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๑ เว้นแต่ผู้อนุญาตจะได้สั่งให้ทำการผลิตต่อไปได้เป็นการชั่วคราวภายในกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๓๓ เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา ๖ (๑) แล้วให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ซึ่งนำหรือส่งอาหารควบคุมเฉพาะเข้ามาในราชอาณาจักรอยู่ก่อนวันที่ประกาศกำหนดนำอาหารนั้นมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๑ ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เว้นแต่ผู้อนุญาตจะผ่อนผันขยายระยะเวลาดังกล่าวให้

มาตรา ๓๔ ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะต้องผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะให้ตรงตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้

มาตรา ๓๕ การขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๑ ต้องแจ้งรายการหรือรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่ออาหาร

(๒) ชื่อและปริมาณของวัตถุดิบเป็นส่วนประกอบของอาหาร

- (๓) ขนาดบรรจุ
- (๔) ฉลาก
- (๕) ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิต
- (๖) ผลการตรวจวิเคราะห์อาหารจากส่วนราชการหรือสถาบันที่คณะกรรมการกำหนด
- (๗) รายการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร

มาตรา ๓๖ การแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหารจะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต การขอแก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหารและการอนุญาตให้แก้ไขรายการทะเบียนตำรับอาหาร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหารให้ใช้ได้ตลอดไปเว้นแต่ทะเบียนตำรับอาหาร ที่ถูกสั่งเพิกถอนตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การควบคุมอาหารเพื่อให้อาหารนั้น ปลอดภัยในการบริโภค หรือเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไข ตำรับอาหารที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วได้ตามที่เห็นสมควรหรือตามความจำเป็นเพื่อให้อาหารนั้น ปลอดภัยในการบริโภค

มาตรา ๓๙ อาหารใดที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับอาหารไว้แล้วหากภายหลังปรากฏว่าอาหารนั้นมี รายละเอียดไม่ตรงตามตำรับอาหารที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้หรือเป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ หรือเป็น อาหารที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและไม่อาจแก้ไขตำรับอาหารได้ตามมาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ สั่งให้เพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารนั้นได้ การเพิกถอนให้กระทำโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพหรือสรรพคุณของอาหารอันเป็นเท็จ หรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร

มาตรา ๔๑ ผู้ใดประสงค์จะโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพหรือสรรพคุณของอาหารทางวิทยุ กระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ ทางกาารฉายภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วย วิธีอื่นใดเพื่อประโยชน์ในทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์หรือข้อความที่จะโฆษณาดังกล่าวนั้น ให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณาก่อนเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้

มาตรา ๔๒ เพื่อพิทักษ์ประโยชน์และความปลอดภัยของผู้บริโภคให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเป็น หนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

- (๑) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้ทำการโฆษณา ระับการโฆษณา

อาหารที่เห็นว่าเป็นการโฆษณาโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๑

(๒) ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้ทำการโฆษณาอาหาร ระวังการผลิต การนำเข้าการจำหน่าย หรือการโฆษณาอาหารที่คณะกรรมการเห็นว่าอาหารดังกล่าวไม่มี คุณประโยชน์คุณภาพหรือสรรพคุณตามที่โฆษณา

หมวด ๖

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ผลิตอาหาร สถานที่เก็บอาหาร สถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่ ทำการของผู้ผลิต ผู้เก็บรักษา ผู้จำหน่าย รวมทั้งสถานที่ทำการของผู้นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งอาหารในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ในกรณีมีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

อาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใดๆ เพื่อตรวจสอบอาหารและอาจยึดหรืออายัดอาหารและ เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตลอดจนภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุอาหาร และเอกสารที่เกี่ยวกับอาหารดังกล่าวได้

(๓) นำอาหารในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์

(๔) ยึดหรืออายัดอาหารหรือภาชนะบรรจุที่สงสัยว่าอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิ ดอนามัยของประชาชนเพื่อตรวจพิสูจน์

(๕) ยึดหรืออายัดอาหารไม่บริสุทธิ์ อาหารปลอมหรืออาหารผิดมาตรฐานหรือภาชนะบรรจุ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือผิ ดอนามัยของประชาชน หรือที่มีลักษณะไม่ถูกต้องตาม คุณภาพหรือมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๖)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ได้รับอนุญาตหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตาม สมควร

มาตรา ๔๔ อาหารหรือภาชนะบรรจุที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้หรือเก็บมาตาม มาตรา ๔๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจพิสูจน์เป็นที่แน่นอนว่าเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตาม มาตรา ๒๖ เป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ หรือเป็นอาหารผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๘ หรือ เป็นอาหารที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๕ (๔) หรือเป็นภาชนะบรรจุที่อาจก่อให้เกิด อันตรายต่อสุขภาพหรือผิ ดอนามัยของประชาชน หรือมีลักษณะไม่ถูกต้องตามคุณภาพหรือมาตรฐาน

ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๖) ถ้ามิได้มีการฟ้องคดีต่อศาล ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจสั่งทำลายหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้รับอนุญาตหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๗

การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏต่อผู้อนุญาตว่าผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงหรือประกาศซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือในกรณีที่ปรากฏผลจากการตรวจพิสูจน์ว่าอาหารซึ่งผลิตโดยผู้รับอนุญาตผู้ใดเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามมาตรา ๒๖ เป็นอาหารปลอมตามมาตรา ๒๗ เป็นอาหารที่ผิดมาตรฐานตามมาตรา ๒๘ เป็นอาหารหรือภาชนะบรรจุที่น่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือผิดอนามัยของประชาชน ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน หรือในกรณีที่มีการฟ้องผู้รับอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้รอคำพิพากษาอันถึงที่สุดก็ได้

ในกรณีที่มีคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด ผู้รับอนุญาตผู้ใดได้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบในกรณีที่ไม่พบตัวผู้รับอนุญาตหรือผู้รับอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่ง ให้ปิดคำสั่งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่จำหน่าย หรือสถานที่ทำการของผู้รับอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับอนุญาตได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

ผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของผู้อนุญาตให้เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุดท้าย

การอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีตามวรรคสี่ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ให้ถือว่าการผลิตนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งแล้วแต่กรณี

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๔) (๕) หรือ (๙) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๗) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๖ (๑๐) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารเฉพาะคราวโดยมิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๖ วรรคสองต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๕ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๖ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษ

ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๕๗ ผู้รับอนุญาตผู้ได้นำอาหารควบคุมเฉพาะที่ผลิตขึ้นเพื่อส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักรมาจำหน่ายในราชอาณาจักรอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๐ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๐ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทและปรับเป็นรายวันอีกวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๖๔ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดจำหน่ายอาหารควบคุมเฉพาะที่มีได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ ผู้รับอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้รับอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๖๙ ผู้ใดผลิตนำเข้าเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายอาหารที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียนตำรับอาหารตามมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดโฆษณาอาหารโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๒ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของผู้อนุญาตซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่น้อยกว่าห้าร้อยบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๗๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๙ เป็นการกระทำความผิดโดยจำหน่ายปลีกให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นกระทำความผิดอีกภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้กระทำความผิดครั้งก่อนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้รับอนุญาตผู้ใดผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารภายหลังจากที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันวันละไม่น้อยกว่าห้าร้อยบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตขาดอายุ

มาตรา ๗๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาหรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๖ ใบอนุญาตประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอาหารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุถ้าผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป และได้ยื่นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตเดิมไปได้จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตใหม่ หรือถึงวันที่ผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต และในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตใหม่ให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๗๗ ใบรายละเอียดของอาหารที่ได้รับอนุญาตไว้ และฉลากที่ได้ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีอายุใช้ได้สามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๘ ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าซึ่งอาหารอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาขออนุญาตตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตแล้วให้ดำเนินกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับอนุญาตหรือถึงวันที่ผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต

บทเฉพาะกาลของฉบับร่างแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๗๙ ใบอนุญาตนำเข้าอาหารที่ออกตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

มาตรา ๘๐ ให้คำขอนำเข้าสิ่งเจือปนอาหารที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณาเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีคำขอเดิมมีข้อแตกต่างไปจากคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๑ ให้กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๕ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตผลิตอาหาร	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตผลิตอาหารเป็นการเฉพาะคราว	ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งอาหารเข้ามา
ในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะคราว	ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท
(๕) ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร	ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
(๖) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๗) ใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร	ฉบับละ ๕๐๐ บาท
(๘) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียม
ใบอนุญาตประเภทนั้นๆ แต่ละฉบับ	

ภาคผนวกที่ ๒

พิกัดอากร ๑ - ๒๔

๑. สัตว์มีชีวิต
๒. เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้
๓. ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลัสก์และสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ
๔. ผลิตภัณฑ์นม ไข่ สัตว์ปีก น้ำผึ้งธรรมชาติผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้ซึ่งไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น
๕. ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น
๖. ต้นไม้และพืชอื่นๆ ที่มีชีวิต หัว รากและสิ่งที่คล้ายกัน ดอกไม้และใบไม้ที่ใช้ประดับ
๗. พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้
๘. ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ เปลือกผลไม้จำพวกส้มหรือเปลือกแตง
๙. กาแฟ ชา ชามาเต้ และเครื่องเทศ
๑๐. ธัญพืช
 ๑๑. ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมโมเสล็ดธัญพืช มอลต์ สตาร์ช อินูลิน และกลูเทนจากข้าวสาลี
 ๑๒. เมล็ดพืชและผลไม้ที่มีน้ำมันเมล็ดธัญพืช เมล็ดพืชและผลไม้เบ็ดเตล็ด พืชที่ใช้ในอุตสาหกรรม หรือใช้เป็นยา ฟางและหญ้าแห้งที่ใช้เป็นอาหารสัตว์
 ๑๓. ครั่ง รวมทั้งกัม เรซิน น้ำเลี้ยง (แซป) และสิ่งสกัดอื่นๆ จากพืช
 ๑๔. วัตถุจากพืชที่ใช้ถักสาน ผลิตภัณฑ์จากพืชที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น
 ๑๕. ไขมันและน้ำมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช และผลิตภัณฑ์ที่แยกได้จากไขมันและน้ำมันดังกล่าว ไขมันที่บริโภคได้ซึ่งจัดทำแล้ว ไขที่ได้จากสัตว์หรือพืช
๑๖. ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลาหรือสัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลัสก์หรือจากสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ
๑๗. น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล (ซูการ์คอนเฟกชันเนอร์รี่)
๑๘. โกโก้และของปรุงแต่งที่ทำจากโกโก้
๑๙. ของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง สตาร์ช หรือนมผลิตภัณฑ์อาหารจำพวกเพสทรี
๒๐. ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ ลูกนัต หรือจากส่วนอื่นของพืช
๒๑. ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้
๒๒. เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู
๒๓. กากและเศษที่เหลือจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร อาหารที่จัดทำไว้สำหรับเลี้ยงสัตว์
๒๔. ยาสูบและผลิตภัณฑ์ที่ใช้แทนยาสูบ